

Utbildningsinspektion i Ramdalsskolan, grundskola årskurs 4-6 och 8-9 samt obligatorisk särskola årskurs 7-9

UTBILDNINGINSPEKTIONENS SYFTE

Skolverkets utbildningsinspektion skall bidra till kvalitetsförbättring genom att bedöma hur verksamheterna arbetar i riktning mot de nationella målen för förskoleverksamhet, skolbarnsomsorg, barn- och ungdomsutbildning och vuxenutbildning. En väsentlig del i inspektionen är att granska kvalitetsarbetet och förmågan att utveckla den egna verksamheten.

Inspektionens inriktning

Inspektionsutredningen har inriktats mot sju områden. De är särskilt väsentliga för att säkra att alla barn, elever och vuxenstuderande får den omsorg och utbildning som de har rätt till enligt nationella bestämmelser. De sju områdena, som granskats utifrån flera olika aspekter och frågeställningar, är:

Resultaten:

1. Normer och värden
2. Kunskaper

Verksamheten:

3. Arbetsmiljö och delaktighet
4. Pedagogisk verksamhet och undervisning
5. Styrning, ledning och kvalitetsarbete

Förutsättningarna:

6. Tillgång till omsorg, pedagogisk verksamhet och utbildning
7. Resurser

I denna rapport behandlas i första hand förhållanden som avviker positivt eller negativt från vad som förväntas i fråga om utbildningskvaliteten enligt de nationella bestämmelserna. Några aspekter behandlas dock i alla aktuella verksamheter, nämligen kvalitetsarbetet, rektorsfunktionen, personalens kompetens, läromedel och utrustning, likvärdiga möjligheter vid funktionsnedsättning, stödinsatser, arbetet med övergripande hälsomål i läroplanerna, bedömning av lärandet och betygssättningen. En helhetsbedömning och motiveringar till bedömningarna görs inom varje granskningsområde.

Bedömningarna av kvaliteten och av hur väl verksamheten uppfyller statens krav görs utifrån läroplaner och författningar i övrigt. Inspektörernas sakkunskap och erfarenheter av jämförbara verksamheter är också betydelsefulla. Analyserna av den insamlade informationen syftar till att klargöra om de lokala lösningarna och systemen fungerar väl. Rapporten avslutas med en sammanfattande bedömning som utgör underlag för Skolverkets beslut angående förbättrings- och kritikområden.

Beskrivning av skolan/rektorsområdet

Ramdalsskolan	Antal barn/elever
Grundskola	307
Särskola	6

Ramdalsskolan är en grundskola med årskurserna 4-6 samt årskurserna 8 och 9. Ramdalsskolan har också obligatorisk särskola (grundsärskola) med årskurserna 7-9. En del av eleverna i grundsärskolan integreras vissa lektioner i grundskolan. Ramdalsskolan har en särskild undervisningsgrupp under namnet Lyftet. I gruppen undervisas elever från årskurserna 7-9. Skolan är organiserad i tre stråk eller arbetslag med elever från årskurs 4-9. All lärarpersonal har en stråktillhörighet och ett handledaransvar. Det innebär att handledaren ansvarar för elevvården och genomförande av utvecklingssamtal i sin elevgrupp.

Flertalet elever bor i det närbelägna villaområdet. Några kommer från angränsande bostadsområden och enstaka elever kommer till skolan i taxi.

Skolans huvudbyggnad är från början av 1970-talet. Årskurserna 4 och 5 undervisas i en byggnad som är skild från övriga skolan men ligger i direkt anslutning. En större skolbyggnad omfattar klassrum, bibliotek, matsal samt ett större uppehållsrum med elevcafeteria m.m. Årskurserna 6 samt 8 och 9 undervisas i den större skolbyggnaden. Klassrum avsedda för undervisning i naturorienterande ämnen (no) samt för slöjd är koncentrerade till en korridor i den större skolbyggnaden. Skolan har också undervisningslokaler för hem- och konsumentkunskap samt idrott och hälsa. Dessa är placerade i byggnader i anslutning till skolan.

Under innevarande läsår har eleverna i årskurs 7 flyttats till Breviksskolan. Detta är det första steget i en omorganisation som är initierad av huvudmannen. Från och med 2006 skall Ramdalsskolan ansvara för undervisning av elever i förskoleklass och för årskurserna 1-6.

Genomförandet av inspektionen i Ramdalsskolan

Skolverket sände den 25 maj 2004 skriftlig information till kommunen om att verksamheten skulle inspekteras och om inspektionens syfte och genomförande. Inspektörsteamet med ansvar för inspektionen i Ramdalsskolan har bestått av Anders Kennberg och Ewa Pettersson. Besök i Ramdalsskolan påbörjades den 14 september och avslutades den 15 september.

Denna skriftliga rapport kompletteras med muntlig återrapportering av de ansvariga inspektörerna. Skolverket följer därefter upp eventuella krav på åtgärder som riktas till huvudmannen och vilka effekter i övrigt som utbildningsinspektionen leder till. Tidpunkter för uppföljningen framgår av Skolverkets beslut.

Underlag

Underlaget till denna rapport består av dels dokument från kommunen och Ramdalsskolan, dels den information som samlats in vid observationer, inter-

vjuer och samtal under besöket. Rapporten grundar sig också på annan information om kommunen och skolan som finns i Skolverkets nationella uppföljningssystem eller finns publicerat på annat sätt.

I Ramdalsskolan genomfördes formella intervjuer med rektor, lärarrepresentanter för årskurs 6 och 9, elever från årskurs 6 och 9 samt föräldrarepresentanter för dessa klasser. Intervjuer med föräldrar, elever och personal från grundsärskolan genomfördes också. Lektioner i årskurs 6 och 9 samt grundsärskolan besöktes. Lektionsbesök gjordes också i den särskilda undervisningsgruppen, Lyftet.

Bedömning

1. Normer och värden

Enligt skollagen skall utbildningen för barn och ungdom främja deras utveckling till ansvarskännande människor och samhällsmedlemmar. I läroplanerna framhålls att barnen och eleverna skall utveckla förståelse och respekt för alla människors lika värde. Skolan skall sträva efter att vara en levande social gemenskap som ger trygghet. Eleverna skall också utveckla sin förmåga att göra och uttrycka medvetna etiska ställningstaganden. Eleverna skall kunna ta ett allt större ansvar för det egna arbetet och för miljön.

Inom detta granskningsområde behandlas resultaten av arbetet för att främja vårt samhälles demokratiska värderingar och för att utveckla normer och värden enligt läroplanernas mål.

Utgångspunkten för arbetet som rör normer och värden är kommunens skolplan och Ramdalsskolans arbetsplan. Skolans årliga mätning av miljön visar en ökning av antalet elever som känner sig trygga. Ramdalsskolan visar också låga tal när det gäller elever som utsatts för mobbning. Inspektörerna kan genom observationer konstatera att det råder en relativt lugn och välkomnande atmosfär i skolans gemensamma utrymmen. Vid intervjuerna med elever och lärare bekräftas också bilden av en lugn och trygg skola.

Intervjuerna ger dock flera exempel på att det finns yngre elever på skolan som har utsatts för kränkande behandling. Inspektörerna kan konstatera att man inte alltid har studerat och fördjupat den enskilda problematiken, genom att fråga och återkoppla till berörda, för att få fram alla fakta.

Elever och personal i grundsärskolan ger flera exempel då de som enskilda elever och som grupp har blivit kränkta. Inspektörerna vill påpeka vikten av att personal och elevers attityder och förhållningssätt till grundsärskolans elever behöver utvecklas för att öka förståelsen för elevernas situation.

Intervjuer med eleverna återger en bild av att det finns inflytande i formell mening genom klassråd och elevråd. Det varierar dock i vilken omfattning de olika råden förekommer och vilket inflytande de ger. Det växlar i vilken omfattning eleverna har inflytande på planeringen av undervisningen.

Sammanfattningsvis bedömer inspektörerna att resultatet av arbetet med normer och värden som helhet ger en lugn och trygg miljö för lärande. Elever-

na deltar i olika beslut i utbildningen genom formella råd på skolan. Inspektörerna bedömer att det finns möjligheter till inflytande men att de kan utvecklas.

Skolan måste följa upp och vidta åtgärder så att elever i grundsärskolan och i de lägre klasserna i grundskolan känner sig trygga.

2. Kunskaper

Utbildningen skall ge kunskaper i vid mening, såväl fakta och förståelse som färdigheter och förmåga att exempelvis utvärdera sitt eget lärande och att arbeta självständigt. Skolan skall sträva efter att varje elev tillägnar sig kunskaper inom utbildningens ämnesområden och kurser men även utvecklar en tillit till sin egen förmåga och en nyfikenhet och lust att lära. Målen för lärandet anges närmare i de nationella läroplanerna och i kursplanerna.

Inom detta område granskas resultaten av det pedagogiska arbetet.

I Ramdalsskolan kunde intervjugrupperna uppvisa en skiftande kunskap om skolans kunskapsmål. Eleverna i de högre årskurserna fick information om mål och betygskriterier och kunde relatera till detta i samtalet. I samtal med elever från årskurs 6 kunde detta inte konstateras i samma omfattning. Det växlar i vilken omfattning lärare informerar om skolans mål att sträva mot och mål att uppnå.

Ramdalsskolan visar en måluppfyllelse som innebär att 92,9 procent av eleverna i årskurs 9 slutar grundskolan med behörighet till nationellt program i gymnasieskolan. Meritvärdet 214,1 ligger över resultatet för hela riket. Andelen elever som ej uppnått målen i två eller flera ämnen är betydligt lägre än för riket i övrigt. Resultatet för Ramdalsskolan ligger över riksgenomsnittet även om man tar hänsyn till andelen utländska elever och föräldrarnas sammanvägda utbildningsnivå.

En analys av resultaten utifrån olika ämnesbetyg och jämförelse mellan könen visar att flickorna lyckas att uppnå målen i större omfattning än pojkar i samtliga ämnen med något undantag. Undantaget är hem- och konsumentkunskap där pojkar lyckas bättre.

De nationella proven för årskurs 5 visar att den övervägande delen, 95 procent av elevgruppen, uppnår målen, siffrorna avser 2003. Resultatet från de nationella proven i årskurs 9 visar resultat som är nära 100 procent har betyget Godkänd i samtliga tre ämnen: engelska, matematik och svenska. Samtidigt visar en intern statistik för hela skolan att ca 80 elever innevarande år är i behov av särskilt stöd. Eleverna har en skiftande behovsbild där de flesta behöver stöd i engelska, matematik och svenska. Några har diagnos utifrån en perceptions- och koncentrationsproblematik. Nio elever från den särskilda undervisningsgruppen och fyra särskoleelever inkluderas i gruppen elever i behov av särskilt stöd. Det är positivt att skolan når dessa goda resultat med 20 procents andel elever i behov av särskilt stöd.

Eleverna som studerar på Lyftet har anpassad studiegång med inriktning på att bli godkända i engelska, svenska och matematik. Undervisningen omfattar endast i viss utsträckning andra ämnen. Inspektörerna kan konstatera att det finns en risk för att eleverna inte har förkunskaper nog för att klara alla kurser i gymnasieskolan om alltför mycket i grundskolan är koncentrerade på de tre behö-

righetsgivande ämnena engelska, matematik och svenska. Lärarna uppger också att de arbetar mycket med att förbättra relationerna eleverna emellan och till de vuxna som finns i närheten. Eleverna i gruppen har hittills uppnått betyget Godkänd i de behörighetsgivande ämnena för gymnasiet. Endast undantagsvis erbjuds eleverna utbildning inom det Individuella programmet.

I grundsärskolan upprättas individuella studieplaner tillsammans med föräldrar och elever. Lärarna utgår från de nationella målen. Eleverna når utifrån sina förutsättningar och individuellt uppsatta mål i förhållande till nationella målen goda resultat enligt lärarna.

Sammanfattningsvis bedömer inspektörerna att Ramdalsskolan uppvisar ett gott resultat när det gäller utveckling och lärande i förhållande till målen i läroplan och kursplaner.

3. Arbetsmiljö och delaktighet

Enligt skollagen skall verksamheten i skolan vara utformad i överensstämmelse med grundläggande demokratiska värderingar. Var och en som verkar där skall främja aktning för varje människas egenvärde, respekt för vår gemensamma miljö samt jämställdhet mellan könen. Särskilt skall den som verkar inom skolan aktivt motverka alla former av kränkande behandling. All personal skall samverka med elever och föräldrar i arbetet för att forma en god miljö – fysiskt och psykosocialt - för utveckling och lärande.

Granskningen gäller hur man i verksamheten arbetar för en god miljö och för att förebygga kränkningar och ge möjlighet till delaktighet och samverkan.

Skolgården är uppdelad så att eleverna i årskurserna 4-5 har en yta i direkt anslutning till klassrummen men är avskild från de högre årskurserna. Eleverna i de lägre åldrarna syns leka på skolgården och flera vuxna befinner sig bland dem. Några lärare har tagit rast tillsammans med eleverna och en ”skolmorfar” umgås med en annan grupp. Den övriga skolgården, mest avsedd för de äldre eleverna är förutom några enstaka ungdomar, helt tom. De flesta elever befinner sig i klassrummen eller i korridorerna.

I arbetsplanen är ett av målen att sträva mot att skolans arbetssätt skall vara demokratiskt och ske under personligt ansvar. Enligt rektorn arbetar man kontinuerligt med att utveckla klassråd och handledarträffar. Skolan har ett förvaltningsråd som fungerar som forum för inflytande för elever, föräldrar och personal. Förvaltningsrådet är sammansatt av en förälder från varje klass, sammanlagt tolv stycken, två lärare, två elever och rektorn som är ordförande. Under intervjuerna framkom att det brister när det gäller spridning av information om de beslut som fattats i förvaltningsrådet. Flera föräldrar påpekade att skolan hänvisar till hemsidan på internet där det för många är svårt att få fram information.

Elevrådet är aktivt och består av representanter från alla klasser på skolan. I skolans arbetsplan prioriteras utbildning till elever som deltar i elevrådsarbetet. I kvalitetsredovisningen redovisas angående elevrådet att dessa fungerar bra i årskurserna 4-6 och 7-9.

Det växlar när det gäller i vilken omfattning klasser använder sig av klassråd. Inspektörerna kan konstatera att dessa råd ofta innebär att läraren står för in-

formationen och att eleverna är lyssnande deltagare. Speciellt gäller detta de senare årskurserna. Inspektörerna påpekar att det finns formella förutsättningar för att eleverna skall få säga sin mening i olika forum men i dagsläget utnyttjas inte dessa forum för detta ändamål.

Intervjuerna bekräftar att det varierar hur eleverna får möjlighet att påverka den pedagogiska planeringen. Eleverna beskriver att det råder en god stämning och lärarna förmedlar en positiv inställning. Det förekommer ofta att eleverna får arbeta "fritt" enligt elevernas ordval. Det finns goda exempel där eleverna har fått påverka innehållet.

Skolan har ett handlingsprogram mot kränkande behandling. Handlingsprogrammet innehåller förutom mål att sträva mot skolans definition av mobbning. Skolans handlingsstrategier och ansvarsområden står nämnt. Det finns ett anti-mobbningsteam och dess medlemmar beskrivs i programmet. I intervjuer bekräftar eleverna att skolan arbetar med s.k. "kompisstödjare". Handlingsprogrammet hänvisar till s.k. Farstamodellen för antimobbningsarbetet. Inspektörerna framhåller att skolan bör förbättra programmet så att det tydligt framgår att föräldrarna involveras på ett tidigt stadium.

Skolan använder en särskild metodik, emotionell intelligens, för att förbättra relationerna mellan elever och mellan personal och elever. Det finns fasta positioner på schemat för vissa klasser men inte för hela skolan. Eleverna ger vid flera tillfällen bilden av att övningar och diskussioner om relationer är koncentrerat till lektionerna men att det inte finns som allmänt inslag på skolan. En del elever är positiva och tror att metoden har effekt på den allmänna stämningen.

Skolan har tillgång till skolsköterska, kurator och skolläkare.

Ramdalsskolan har en friluftsdag per termin, som syftar till att eleverna skall aktiveras fysiskt, s.k. Time-out. Friluftsdagen innehåller sport och idrottsaktiviteter. Eleverna har möjlighet att låna redskap för att kunna aktivera sig på rasterna. Någon daglig verksamhet för att uppnå läroplanens mål om fysiska aktiviteter finns dock inte.

Grundsärskolans klassrum är placerad i samma byggnad som de lägre årskurserna. De har ett trivsamt och ändamålsenligt klassrum. Inspektörerna framhåller dock att det kan finnas risk för att gruppen blir isolerad i skolan.

Sammanfattningsvis bedömer inspektörerna att den fysiska och den psykosociala arbetsmiljön är bra. Handlingsprogrammet mot kränkande behandling bör dock förbättras så att det tydligt framgår att föräldrar involveras på ett tidigt stadium.

4. Pedagogisk verksamhet och undervisning

Arbetet för att nå de nationella målen för utveckling och lärande skall främst utformas av eleverna och personalen. Skolan skall samverka med hemmen. Läroplanerna, andra statliga förordningar och kursplanerna ger riktlinjer för arbetet. Det finns bestämmelser om timplaner och ämnes- och kursstruktur, riktlinjer för stödinsatser, för betygssättning och utvecklingssamtal, för utbildning på arbetsplatser, en garanterad undervisningstid etc. Målen i kursplanerna ger dessutom vägledning för arbetssätten genom att beskriva vilka kunskaper, färdigheter och övrig utveckling barnen och ungdomarna skall nå.

Granskningen riktas mot hur man arbetar för att nå målen och hur man anpassar arbetet till olika behov.

Skolan har lokalt bearbetat de nationella kursplanerna och kunskapsmålen. Det växlar i vilken omfattning dessa bearbetningar är aktuella och levande. Skolans kunskapsmål under året är att samtliga elever skall ha fullständiga betyg när de slutar grundskolan. En stor del av skolans prioriteringar handlar om att tidigt upptäcka elever som är i behov av särskilt stöd. Skolan lyckas idag väl med att uppnå målen för de nationella proven och strävar efter att bibehålla detta resultat.

Skolans schema visar en viss ojämn fördelning så att de fyra första dagarna är längre medan fredagarna oftast slutar vid lunch. Fredagseftermiddagarna ägnas åt konferens för lärarna. Schemat är av traditionen utformat så och det har funnits ambitioner att ändra detta. Årets arbetsfördelning med lärare som undervisar på Breviksskolan har också inneburit förskjutning av schemapositioner och ytterligare håltimmar med förlängning av dagarna för eleverna. Rektorn är medveten om detta förhållande men anser det mycket svårt att förändra schemat detta läsår.

Skolan har en särskild undervisningsgrupp under namnet Lyftet med ett tiotal elever ur årskurs 7 och 9. Eleverna placeras temporärt i undervisningsgruppen med avsikt att återkomma till den ordinarie klassen. Erfarenheterna visar dock att flertalet elever går i denna grupp under resten av grundskoletiden. Den övervägande delen av eleverna i gruppen är pojkar. Studierna är i första hand inriktade på att ge behörighet till gymnasiet. Inspektörerna kan konstatera att arbetet har hög ambitionsnivå men saknar adekvat specialpedagogisk kompetens.

Det finns en struktur för att erbjuda hjälp till elever i behov av stöd i samtliga årskurser. För eleverna i årskurs 6 finns en viss möjlighet till undervisning i mindre grupp. Detta gäller särskilt elever som inte uppnår målen i engelska.

I början av årskurs 7 genomför skolan diagnostiska tester. Elever i behov av särskilt stöd erbjuds sedan undervisning i mindre grupp i ett eller flera ämnen. Det finns också möjlighet att följa en lättare kurs inom klassens ram. Ramdalsskolan har en speciallärare som tar emot elever individuellt och i mindre grupper. Vidare erbjuder skolan stöd i ämnen och specialundervisning för elever med läs- och skrivsvårigheter. Inspektörerna konstaterar att skolans möjligheter att erbjuda elever i de lägre åldrarna stöd är begränsad.

De nationella proven fungerar som utgångspunkt för betygssättning. Eleverna får information om betygskriterierna för respektive ämne. Det finns en ambition om att eleverna skall få möjlighet att visa sina kunskaper på flera olika sätt. Elever och föräldrar gav vid intervjuerna dock uttryck för att kraven kopplas till betygsnivåer i och efter årskurs 8 och att kunskaperna huvudsakligen kontrolleras genom skriftliga och muntliga prov.

Inspektörerna kan, genom dokumentstudier, konstatera att det finns en återhållsamhet att sätta det högsta betygskriteriet i årskurs 8. Inspektörerna kan också notera att det endast undantagsvis förekommer diskussion om skolans system för betygssättning. Detta avser både diskussion mellan lärare och mellan lärare och elev.

I de fall en elev riskerar att inte uppnå målen lämnas en varning och föräldrar informeras. Det finns ingen rutin för att åtgärdsprogram skrivs i samband med detta. Personalens kunskap när det gäller användningen och tillämpningen av åtgärdsprogram växlar. Det är lite diskussion om och därmed ingen utveckling av rutinerna kring åtgärdsprogram. Det finns blanketter utformade på kommunal nivå. Dessa används tillsammans med andra lokalt utformade dokument. Inspektörerna konstaterar att rutinerna brister när alla elever i behov av särskilt stöd inte har åtgärdsprogram och att det saknas en övergripande diskussion om tillämpning och utformning av åtgärdsprogram.

I Ramdalsskolan arbetar man med flera arbetssätt och arbetsformer. Vid inspektionen noteras att skolan representerar både arbete med lärarstyrda lektioner och med metoder som syftar till ett självständigt arbetssätt. Under besöket framkom att en stor del av undervisningen innebar att eleven fick egna uppgifter att arbeta med. Eleverna placerade sig sällan i klassrummet utan i korridoren utanför eller i biblioteket. Det växlar hur pass eleverna har förmåga att utföra arbetsuppgifterna självständigt. I en del fall saknades återkoppling i slutet av lektionen.

Det finns pedagogiska utvecklingsprojekt med ämnesövergripande innehåll, projekt som i dagsläget är etablerade. Planeringen är inriktad på att skapa förutsättningar för undervisning i svenska och samhällsorienterade ämnen (so). Förhållningssättet har lett till ett nära samarbete mellan lärarna. Ofta deltar två lärare i lektionerna och kan erbjuda hjälp till elever som är i behov av stöd. Denna undervisning i svenska och so vänder sig till årskurserna 7-9.

Utvecklingsplanerna för eleverna i grundsärskolan utgår från elevernas specifika behov och förutsättningar. Några elever integreras vissa lektioner i grundskolan. Inspektörerna vill framhålla att det finns ambitioner för att skapa ett närmande mellan grundsärskolan och grundskolan.

Lärarna genomför utvecklingssamtal varje termin. Det finns en ambition att betona utvecklingsperspektivet i samtalen. Intervjuerna visar att ambitionen med utvecklingssamtalen växlar bland lärarna. Eleverna bekräftar att det finns samtal som innehåller andra ingredienser men att bedömnings- och betygssamtal dominerar. Det saknas i vissa fall en nära återkoppling av resultaten från de nationella proven i årskurs 5 och utvecklingssamtalen. Det innebär att eleverna får vänta en hel termin innan man diskuterar konsekvenserna av resultaten från de nationella proven.

Sammanfattningsvis bedömer inspektörerna att undervisningen är av god kvalitet. Stödet för att hjälpa yngre elever behöver utvecklas. I stor utsträckning omfattas det stöd som ges av undervisning i svenska, engelska och matematik.

Vidare arbetar skolan på ett bra sätt men behöver utvecklas så att hela elevens utveckling finns med i bedömning och betygssättning.

Rutinerna och kunskapen angående åtgärdsprogram behöver utvecklas. Alla elever i behov av särskilt stöd har inte åtgärdsprogram.

5. Styrning, ledning och kvalitetsarbete

Kommunerna har ett övergripande ansvar för förskoleverksamheten, skolbarnsomsorgen och skolan på lokal nivå. Kommunerna är också huvudmän för de flesta verksamheterna. Läroplanerna lägger tydliga ansvarsområden på rektor och personal för skolornas inre organisation och arbete. Sammantaget har dessa skyldighet att se till att rätten till utbildning och till att nå nationella mål tillgodoses.

Frågor som behandlas vid inspektionen är exempelvis om verksamheten har en ledning enligt de nationella bestämmelserna, hur denna fungerar i praktiken och om det finns system för att säkra och förbättra kvaliteten i utbildningen samt värna enskilds rättsäkerhet.

Rektorn har återkommande möten med tjänstemän på förvaltningsnivå. I beskrivningarna framgår att den kommunala organisationen för närvarande har brister. En process med att tillsätta en ny förvaltningschef samt diskussion och beslut om flyttning av elever från skolan har medfört att relationen mellan högsta beslutande nivån och skolan är ansträngd.

Ramdalsskolans rektor har det övergripande ansvaret för skolan. Skolan har en ledningsgrupp som förutom rektorn består av de tre ledarna för stråken (arbetslagen). De träffas kontinuerligt en timme varje vecka.

Rektorn framstår som förtrogen med verksamheten men menar att han inte hinner göra besök i verksamheten i den omfattning som krävs. Vid intervjuer med lärare och elever bekräftades också detta faktum. Rektor för pedagogiska diskussioner med olika gruppkonstellationer. Den samlade bilden är att personalen saknar återkoppling i det vardagliga arbetet genom återkommande besök i klassrummet. Samtidigt finns en tillfredsställelse över att rektorn har förtroende för sin personal och har en tilltro till att de utför uppdraget utifrån skolans mål. Inspektörerna bedömer situationen så att det finns goda förutsättningar för att rektorn skall kunna utöva det pedagogiska ledarskapet

Rektorn tar ledningsansvaret för personal och administration samt genomför medarbetarsamtal med samtliga lärare på skolan.

Kvalitetsarbetet på skolan utgår från tolkningar och lokala bearbetningar av de nationella målen. Det varierar i vilken omfattning personal och elever har kännedom om målen för skolan. Det genomförs utvärderingar på klassnivå av de flesta lärare. Övergripande sammanställning och analys utifrån utvärderingarna förekommer dock endast sporadiskt. Det saknas en strategi för att använda resultaten från utvärderingarna inför skolans arbete med kvalitetsredovisningen.

Skolan genomför återkommande enkäter till samtliga elever när det gäller värdegrunden och arbetsmiljön. Inför den senaste kvalitetsredovisningen (2003)

genomfördes på kommunnivå en inventering av samtliga handlingsplaner samt enkätresultat som härrör från området normer och värden. Detta arbete finns med som en del i skolans kvalitetsredovisning. I grundsärskolans kvalitetsredovisning som upprättas för verksamheterna i både Ramdalsskolan och Peterslundsskolan utvärderas tre mål: kunskaper, trygghet och inflytande.

Skolan kontrollerar elevernas närvaro och att skolplikten uppfylls. Det råder god ordning bland skolans dokumentation. Rektorn deltar i elevvårdsarbetet men det saknas protokoll över de ärenden som behandlas i elevvårdskonferens.

Sammanfattningsvis bedömer inspektörerna att rektorn är förtrogen med skolans verksamhet och tar ledningsansvar för personal och administration. Det pedagogiska ledarskapet är bra. Skolan saknar protokoll från elevvårdskonferenser.

6. Tillgång till omsorg, pedagogisk verksamhet och utbildning

Lika tillgång till utbildning, oberoende av kön, geografisk hemvist samt sociala och ekonomiska förhållanden, är en grundprincip för det offentliga skolväsendet. Barn- och ungdomsutbildningen omfattar förskoleklassen, grundskolan, den obligatoriska särskolan, specialskolan, sameskolan, gymnasieskolan och gymnasiesärskolan. Det skall finnas lika möjligheter till utbildning för barn och ungdomar med olika funktionsnedsättningar och möjligheter till utbildning i särskilda utbildningsformer. Inom skolformerna skall det också finnas olika möjligheter för eleverna att individuellt göra val av ämnen, program, inriktningar och kurser. En skola kan, enligt skollagen, profilera sig för att tillgodose olika elevers behov eller öka elevernas motivation för lärande.

Granskningen gäller om det finns tillgång till utbildning i den omfattning och med den valfrihet som anges i de statliga bestämmelserna. Även informationen om möjligheter till olika val av fördjupning, kurser, skolor och utbildningsvägar behandlas.

Ramdalsskolans arbetsplan innehåller en timplan som utgår från en tablå vilken är fastställd för Oxelösunds kommun. Enligt timplanen ingår elevens val i skolans utbud men det går inte att läsa ut antalet timmar som finns för detta ändamål. Skolan erbjuder elevens val tre gånger per termin. Detta utbud innebär en avvikelse nedåt från den garanterade tiden vilket resulterar i att eleverna inte får del av utbudet enligt skolans timplan. Några aktiviteter har garanterad tilldelning av timmar. Det är projekt med bl.a. musikal och teater. Konfirmationsundervisningen som alternativ under elevens val är inte förenligt med läroplanens och grundskoleförordningens krav på en icke-konfessionell skola.

Skolan erbjuder inte undervisning i hem- och konsumentkunskap förrän i årskurs 6. Därmed tillgodoses inte kravet på måluppfyllelse för hem- och konsumentkunskap för årskurs 5.

Skolan har lagt ut studiedagar i enlighet med aktuell förordning men planerar också tre s.k. ”tankardagar” per termin. Dessa tillfällen är ämnade för att lärarna skall få tid för utvecklings- och planeringsarbete. Skolan menar att man förlänger övriga dagar och kompenserar på så sätt tiden. Eleverna har eget beting som skall utföras under dessa dagar. Eleverna erbjuds att arbeta i skolan men kan också arbeta hemma. Skolmat serveras. Detta innebär att skolan understiger antalet skoldagar.

Ramdalsskolan tar ut en avgift för deltagande i skidresa under friluftsdagarna samtidigt som det också finns andra alternativ.

Skolan saknar i dag en diskussion hur man skall förbättra anpassningen för elever med funktionshinder. Utsagor vittnar om att det ibland inte finns kunskap och medvetenhet om dessa elever.

Ramdalsskolan publicerar en informationsskrift som delas ut till samtliga elever och föräldrar vid terminsstarten. Skolan informerar också föräldrar i samband med skolstart, föräldramöten och genom utvecklingssamtal. Ramdalsskolans forum för föräldrainflytande är förvaltningsrådet. Informationen från skolan är i stort sett tydlig och instruktiv.

Sammanfattningsvis bedömer inspektörerna att tillgången till utbildning i Ramdalsskolan är av god kvalitet. Timplanen för elevens val är dock otydlig och behöver förbättras för att garantera elevernas rätt till undervisning. Skolan erbjuder inte det antal skoldagar som anges i aktuell förordning. I stället förlängs en del av veckan och eleverna får arbeta med egna arbetsuppgifter tre dagar varje termin. Eleverna erbjuds inte hem- och konsumentkunskap förrän i årskurs 6. Konfirmationsundervisning under elevens val är inte förenligt med läroplanen. Skolan tar ut avgifter för inslag som ingår i undervisningen.

7. Resurser

Huvudmannen och skolans ledning beslutar hur och med vilka resurser utbildningen skall genomföras för att de lärande skall nå de nationella målen för utbildningen. I skollagen finns dock bestämmelser om några viktiga förutsättningar för att säkra kvaliteten i utbildningen. Dessa avser främst krav på personalens kompetens, tillgång till ändamålsenliga lokaler, läromedel och annan utrustning som behövs för en tidsenlig utbildning. Även principerna för resursfördelningen aktualiseras vid inspektionen.

I Ramdalsskolan finns 41 lärare anställda. Ca en femtedel av dessa saknar adekvat lärarutbildning för grundskolan.

I verksamhetsberättelsen för 2003 anges att skolan skall göra personalförstärkningar när det gäller elever i behov av särskilt stöd. Resultatet av intervjuerna ger bilden av att skolan har fått göra besparingar när det gäller tillgång till specialpedagogisk personal. Ramdalsskolan har en speciallärare som undervisar de äldre eleverna. För undervisning av yngre elever och elever i Lyftet finns inte någon lärare med specialpedagogisk kompetens.

Det har tidigare gjorts en inventering av kompetensutvecklingsbehovet. De ekonomiska förutsättningarna ändrades och planerna genomfördes inte. Den senaste kompetensutvecklingen har varit inriktad på metoder inom Emotionell Intelligens (EQ). Lärare uttrycker att det saknas kompetensutveckling utifrån ämnesnivå och att studiedagarnas innehåll i stort sett är centralt beslutade. Det bekräftas också från skolledningen att mycket kompetensutveckling har ägnats åt omorganisationen.

Grundsärskolans personal får en viss del av kompetensutveckling tillgodosedd genom kommunens nätverk för särskolan.Handledning erhålls genom att en specialpedagog från en annan enhet träffar personalen i grundsärskolan regelbundet. I dagsläget saknar dock grundsärskolan lärare med adekvat utbildning.

Det är god kvalitet på läromedel och tillgång på datorer. En del av datorerna är dock av äldre årgång. Grundsärskolan har god tillgång till läromedel och har ett funktionellt klassrum med bra utrustning.

Biblioteket är placerat i den centrala delen av skolan och kan nås på ett enkelt sätt. Biblioteket är välbesökt och frekventeras av elever under kortare och längre raster. Flera använder de datorer som finns utplacerade.

Sammanfattningsvis bedömer inspektörerna att skolans resurser är av god kvalitet men att skolan bör sträva efter att omprioritera lärarresursen så att elever i behov av särskilt stöd får tillgång till lärare med specialpedagogisk kompetens.

Skolorna bör sträva efter att all personal har en utbildning avsedd för den undervisning de i huvudsak skall bedriva.

Sammanfattande bedömning

Inspektörerna bedömer att verksamheten i Ramdalsskolan övergripande är av godtagbar kvalitet.

Det finns dock behov av förbättringsinsatser inom följande områden:

- inflytandet för eleverna bör utvecklas så att de kan påverka sitt eget arbete men även skolans gemensamma frågor,
- handlingsprogrammet mot kränkande behandling bör förbättras så att det tydligt framgår att föräldrar involveras på ett tidigt stadium då kränkningar sker,
- stödet för att hjälpa yngre elever behöver utvecklas,
- skolans kunskaper om bedömning och betygssättning behöver utvecklas,
- kunskapen och rutinerna runt åtgärdsprogrammen behöver förbättras,
- timplanen för elevens val är otydlig och behöver förbättras för att garantera elevernas rätt till undervisning,
- elever och föräldrar betalar avgifter för inslag i utbildningen samt
- den pedagogiska resursen behöver förstärkas med lärare med specialpedagogisk kompetens.

Det finns också sådana brister i verksamheten att författningarnas krav inte uppfylls. Bristerna inom nedan angivna områden skall snarast åtgärdas.

- Yngre elever i grundskolan och i grundsärskolan är kränkta (1 kap. 2 § skollagen).
- Alla elever i behov av särskilt stöd har inte åtgärdsprogram (5 kap. 1 § grundskoleförordningen).
- Skolan saknar protokoll från elevvårdskonferenser (3 kap. 5 § grundskoleförordningen).
- Skolan har läsår som omfattar mindre än 178 skoldagar (4 kap. 1 § grundskoleförordningen).

- Eleverna ges inte möjlighet att nå målen i årskurs 5 i hem- och konsumentkunskap (2 kap. 6 § grundskoleförordningen).
- Konfirmationsundervisning som elevens val är inte förenligt med kraven på att undervisningen skall vara icke-konfessionell (Läroplan för obligatoriska skolväsendet m.m. Avsnitt 1 Skolans värdegrund och uppdrag).

Datum

Ort

2005-04-15

Linköping

Anders Kennberg

Ewa Pettersson